Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIV. № 107 JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JUNE 6, 1997 CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК П'ЯТНИЦЯ, 6-го ЧЕРВНЯ 1997 р. Ч. 107 РІК CIV.

ДЕПУТАТИ УКРАЇНИ НЕ ОТРИМУЮТЬ ПЛАТЕНЬ

Київ. — Пресова служба Верховної Ради України повідомила, що Уряд припинив фінансування парляменту до того часу, доки він не ухвалить бюджет на 1997 рік. Частина депутатів не отримала зарплатні за минулий місяць.

На засіданні керівників парляментарних комітетів і фракцій 2-го червня ухвалено рішення підтримати ініціятиву Президента Леоніда Кучми і Кабінету Міністрів представити на розгляд парляменту законопроєкт бюджету на 1997 рік, створений на основі двох схвалених податкових законах, а не на всьому пакеті, як вимагає частина парляментаристів.

Затримка з ухваленням бюджету коштує Україні щомісяця 100 млн. дол., які зобов'язався виплачувати европейський банк реконструкції та розвитку для погашення боргу із зарплатень і пенсій.

У вівторок, 3-го червня, голова Верховної Ради Олександер Мороз перед початком сесії сказав, що міністер фінансів України Ігор Мітюков внесе проєкт бюджету на розгляд парляменту 5-го червня. Голова парляменту запропонував розглянути в другому читанні проєкт бюджету на 1997 рік одночасно з проєктом бюджетної резолюції на 1998 рік.

За пропозицією керівників груп і фракцій, а також голів парляментарних комітетів, Верховна Рада України працюватиме на тиждень довше, перенісши закінчення праці з вівтірка, 11-го липня, на вівторок, 18-го липня.

Борг України зменшиться

Київ. — Прем'єр-міністер України Павло Лазаренко і прем'єр-міністер Росії Віктор Черномирдін підписали низку протоколів, якими передбачено, що з 1-го січня 1998 року ліквідується частина зовнішньої заборгованости України перед Росією на суму 1.7 блн.дол.

Після початку січня 1998 року решта українського боргу становитиме 1.9 блн.дол. за кредити, отримані на підставі угод з 26-го травня 1993 року і 20-го березня 1995 року.

Крім того, сторони врахували взаємні фінансові зобов'язання: 450 млн. дол. вартости тактичної ядерної зброї, вивезеної з України 1992 року і 250 млн. дол. боргу України компанії "Росконтракт" за 1993-94 роки. В результаті цього позитивне сальдо України склало майже 200 млн.дол.

Решту заборгованости реструктуризовано на 20 років: щорічні суми з погашення цього боргу з відсотками відповідають щорічній сумі, яку Росія платить Україні за винайм бази для Чорноморської фльоти на території України.

Залишається в силі заборгованість України перед російським Ґазпромом, оформлена облігаціями зовнішньої позики випуску 1995 року на загальну суму 1.4 блн. дол.

На початок квітня зовнішній борг України становив 8.7 блн.дол. Отже, коли б Україна і Росія не підписали цих угод, то, починаючи з цього року, Україні треба було б систематично сплачувати по 665 млн.дол. щорічно.

Дж. Гов вважає, що демократія зашкодила Україні

Атланта. — Апогеєм цьогорічної критики України за її неспроможність перебороти економічні проблеми стало покищо висловлювання колишнього міністра закордонних справ Великобританії Джефрі Гова, який заявив 3-го червня, що демократія принесла більше шкоди Україні, ніж марксизм, повідомило агентство Ройтерс.

Виступаючи в Атланті на міжнародному семінарі, присвяченому зароджуючим ринкам, він сказав, що риск, пов'язаний з інвестиціями в Україні, не вартий зусиль чужоземних інвесторів. „Демократія принесла більше шкоди Україні, ніж будь-коли це міг зробити Маркс. І це сумно", — заявив він перед публікою, яка складалася з адвокатів і адміністраторів підприємств. Дж. Гов зазначив, що Україна є прикладом країни, яка не змогла належно взятися за проблеми, що майже некеровані.

Дж. Гов, який був міністром закордонних справ Великобританії у 80-их роках за прем'єр-міністра Марґарет Тачер, сказав також, що в результаті нескінченних зволікань і нападок корумпованих бюрократів економічна діяльність чужоземних інвесторів в Україні потрапила „на мілину".

Маючи на увазі майже піврічне зволікання з прийняттям бюджету на 1997 рік, Дж. Гов скритикував урядовців України за те, що вони „занадто дослівно дотримуються конституційного поділу влади", в результаті чого паралізується політична система. За його словами, щоб Україна перетворилася на сучасну економічно розвинуту державу їй треба пройти майже одночасно через те, що ЗСА пережили в 1776, 1861 і

(Закінчення на стор. 3)

У Гонґ Конґу демонструють

Гонґ Конґ. — Не зважаючи на попередження майбутнього китайського керівника, тут у середу, 4-го червня, на площі Вікторії зібралося понад 55,000 мешканців цієї метрополії, щоб відзначити восьму річницю вбивств сотень неозброєних демонстрантів на площі Тіянаньмень у Пекіні 4-го червня 1989 року.

Це масове віче вшанування пам'яти тих, які тому вісім років намагалися вибороти більше людських прав для себе та своїх співвітчизників зібрало тисячі осіб з різних прошарків життя цього міста. Зі засвіченими лямпадами, зворушливою до сліз мовчанкою переплітаною співами вони вшановували не тільки тих, які загинули на площі Тіянаньмень, але і понад три сотні тих, яких ув'язнено за участь у тій демонстрації та котрі ще до сьогодні караються по тюрмах Китаю.

З вівтірком, 1-го липня, ця 156-річна британська колонія з 6.3 мільйонами мешканців повертається під суверенітет Китаю та владу призначеного Пекіном Танґ Чі-гуа, магната торговельної фльоти, котрий зовсім не має терпеливости для публічних протестів чи вияву інших як державою дозволених думок.

Минулого понеділка, 2-го червня, Танґ Чі-гуа, котрий вже перед тим попереджав про скорочення публічних демонстрацій у майбутньому китайському Гонґ Конґу, ще раз підкреслив, що „час закинути баґаж 4-го червня" та продовжувати займатися успішною розбудовою країни.

Одначе зібрані тисячі демонстрантів на площі Вікторії в Гонґ Конґу, як виглядає, не погоджуються з думками майбутнього правителя їхнього міста, тому так масово зібралися щоб може востаннє так гідно вшанувати своїх загиблих співвітчизників в Пекіні.

Група урядовців з України перебувала в Аркенсо

Гат Спрінґ. Арк. — На терені Аркенсо перебувала впродовж трьох тижнів група сімох представників керівних урядових установ Хмельницької области на запрошення Бюра міжнародних відвідин. Гості, які перебували в часі між 25-им квітня і 13-им травня, відвідали різні місцевості в Гат Спрінґ повіті, а координатором відвідин був д-р Джералд Фишер. Тому, що це була перша група з України у цій програмі, про її відвідини писали широко місцеві газети.

Опіку над українцями перебрала українська родина з Гат Спрінґ Віллияма Терлецького, який є власником місцевого мотелю. Завданням сімох українців, які користувалися поміччю В. Терлецького та його дружини як перекладачами, було вперше познайомитися з життям та адміністрацією цього американського стейту. Серед гостей були особи різних професій, але всі вони були захоплені способом життя в ЗСА, які відвідували вперше.

В імені групи Ярослав Ващук, голова Фонду відродження у Хмельницькому, переслав листа до редакції „Свободи", в якому дякує особливо за можливість в часі перебування в Аркенсо читати „Свободу", що її передплачує родина Терлецьких. Дослівно пише він: „Наше перебування в ЗСА не було б настільки приємним, як би не ваша газета. В ній ми знаходили оперативну інформацію про нашу рідну неньку-Україну, цікаві політичні діялоги і диспути. Ми щиро вам вдячні, що ви підтримуєте український національний дух на західній півкулі нашої землі. І поки будуть в світі такі люди, які нас зустрічали і тепло приймали, як сім'я Терлецьких, які передплачують вашу газету, Україна буде жити! Слава Україні! Від імені групи в сім чоловік Ярослав Ващук".

Можна радіти лише, що група з Хмельницького з таким гарними враженнями повернулася в Україну, і що „Свобода" до того причинилася.

Продадуть більшу частину капіталу Луцького автозаводу

Київ. — Фонд Державного Майна повідомив 3-го червня, що продасть інвесторам більшу частину капіталу Луцького автозаводу (ЛуАЗ), єдиного підприємства в Україні, на якому виробляють автомобіль-всюдихід або джіп, відомий під назвою „Волинянка".

Голова приватизаційного відділу ЛуАЗ Віталій Палюх сказав аґентству Ройтерс, що підприємство має велику потребу в інвестиціях. За його словами, раніше завод плянував продати три 20-відсоткові частини капіталу, але передумав і тепер пропонує єдину частину у висоті 51 відс. Згідно з документом ФДМ, держава матиме 25.1 відс. капіталу, який за статутом дорівнює 18.9 млн. гривень або 10.2 млн. дол.

У першому кварталі цього року ЛуАЗ виготовив 116 автомобілів, в той час як в 1990 році підприємство випустило 15,000 авт. ФДМ назвав ЛуАЗ одним з найгірших підприємств в автомобілебудівній промисловості.

Три інші автопідприємства вже співпрацюють з закордонними фірмами. Запорізький автозавод формує спільне підприємство з південно-корейською фірмою Діву Ґруп і американською компанією Дженерал Моторс. Кременчуцький автозавод, який спеціялізується на невеликих вантажівках, співпрацює з італійською фірмою IVECO, а Львівський автозавод вже багато років випускає автобуси з допомогою французької компанії Рено.

В. Палюх сказав, що „Волинянок", які мають чотири ведучі колеса, купують переважно на російському Далекому Сході, в Сибіру, Середній Азії і в центральних частинах Росії, де погані ґрунтові дороги. За його словами, з розвалом СССР підприємство втратило своїх клієнтів, а потім і підтримку держави. Для наладнання виробництва самотужки — не вистачає фондів. В 1995 році ЛуАЗ мав 3,000 робітників, а тепер — 2,300. В. Палюх додав, що заводом зацікавилися російське автопідприємство ҐАЗ і кілька інвесторів з Польщі, в той час як пропозиції з боку західніх фірм не пішли далі телексів і факсів.

В Україні

(З інформацій УНІАР)

НОВИЙ ТЕЛЕВІЗІЙНИЙ КАНАЛ

КИЇВ. — Тут від 2-го червня розпочалися передачі нового телевізійного каналу СТБ. Президент СТБ Микола Княжицький на запитання, як розшифровується назва каналу, відповів, що це — комерційна таємниця. Новий телевізійний канал засновано Міжнародним медія центром, телевізійною компанією "Про ТВ", а інвестором стала летунська компанія "Віта". Виконавчий директор авіякомпанії "Віта" Ігор Соколовський повідомив, що для створення СТБ вже видано 6.5 млн. дол., а загальна сума проєкту становитиме понад 10 млн. дол. Канал СТБ передаватиме свої програми у 12 областях України і запропонує телеглядачам уже знайомі "Вікна-новини", "Вікна-тиждень", "Вікна-спорт" і цілком нові програми.

ВИЗНАЧЕНО МІСЦЯ ДЛЯ ФЛЬОТ

СЕВАСТОПІЛЬ. — Згідно з угодою, підписаною між Україною і Росією, основна база російської Чорноморської фльоти залишиться в бухтах Севастопільська і Карантинна, а Військово-морські сили України — в бухті Стрілецька. Чорноморська фльота Росії, крім Севастополя, також використовуватиме випробувальний центр в Теодосії, летовище "Ґвардійське" , військову санаторію "Ялта", пост зв'язку і склад ракетного палива. Документом визначено граничну чисельність морської піхоти Чорноморської фльоти, тимчасово розміщеної на території України, а також її озброєння. Число броньованих машин не повинно перевищувати 132 одиниць і 24 артилерійські одиниці калібром 100 мм. Літаків російської морської авіяції має бути не більше 22. У шістьох додаткових документах перечислено усі об'єкти, які використовуватиме впродовж 20-ох років російська Чорноморська фльота на території України.

КОМЕНТУЮТЬ УГОДУ ПРО ФЛЬОТУ

КИЇВ. — Колишній Президент України Леонід Кравчук зазначив, що підписавши угоду про винайм бухт на території України для Чорноморської фльоти, Росія підтвердила приналежність Україні Севастополя. Щоправда, додав Л. Кравчук, немає ґарантії, що угоди буде дотримано. Голова Конґресу Українських Націоналістів Слава Стецько вважає, що підписанням цієї угоди зроблено крок на шкоду Україні. На її думку, термін винайму бухт на 20 років занадто довгий. Вона також висловила сумнів, що сторони дотримуватимуться підписаних домовлень. Комуністи не вважають угоду епохальною подією, але схвалили подію як процес зближення народів і країн, які перебувають у глибокій економічній кризі. Водночас ліві сили невдоволені перенесенням боргів комерційних структур за нафтопродукти у державний борг, тобто на плечі платників податків.

УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКА МІЖПАРЛЯМЕНТАРНА ЗУСТРІЧ

КУЗНЄЦОВСЬКЕ, РІВЕНСЬКА ОБЛАСТЬ. — Тут відбулася зустріч парляментарних делеґацій України і Польщі, яка закінчилася підписанням протоколу, у якому стверджують, що співробітництво на рівні парляментів двох держав сприяє зміцненню та дальшому розвиткові взаємовідносин. Це вже третя зустріч такого характеру, перші відбулися в Луцьку та Жешуві. Сторони обговорили проблеми боротьби зі злочинністю, прикордонну співпрацю та комплекс інших питань. Домовлено виробити спільну програму протидії нелеґальній міґрації та контрабанді. Протокол підписали голова Комітету з питань законности і правопорядку Олександер Жир з української сторони і голова комісії справедливости і прав людини Алєксандер Бентковський з польської сторони.

РАДЯТЬСЯ КЕРІВНИКИ СПЕЦСЛУЖБ

КИЇВ. — Тут закінчила працю Рада керівників органів безпеки і спецслужб країн СНД. Члени ради обговорили питання координації спільних заходів боротьби з тероризмом, контрабандою зброї, наркотиків і психотропних речовин та підписали підсумкові документи про співробітництво і взаємодію в науково-технічній сфері.

АКТИВІЗАЦІЯ ЕКСПОРТУ ДОПОМОЖЕ ПОДОЛАТИ КРИЗУ

ОДЕСА. — З активізацією експорту пов'язує подолання ерконамічної кризи одеське акціонерне товариство "Пресмаш". Його керівники повідомили, що в Єгипті вже діє пункт їхнього товариства, який обслуговує термопластавтомати одеського виробництва, придбані країнами Північної Африки. Коньюнктура ринку південносхідньої Азії з'ясовувалась у перебігу промислової виставки в Індонезії. В разі виявлення замовників, зацікавлених продукцією підприємства "Пресмаш", подібний ділерський центр буде відкрито і в тому реґіоні. Пожавлюються також відносини з партнерами в країнах Балтії, Мадярщини, Росії, Юґославії. Успішно конкурують з аналогічними закордонними продуктами також цукерки та інші солодощі, виготовлені одеською кондитерською фабрикою. Серед новинок — чоколядні цукерки "Вечірня Одеса", "Золотий якір" і чоколядний батончик "Чорномор", які дістали високу оцінку на недавній виставці-ярмарку в Києві.

ЕКЗЕКУТИВА УАКР ВІДБУЛА НАРАДИ

Ню Йорк (Р. Барановський). — Тут, у суботу, 3-го травня ц. р. відбулися наради Екзекутиви Української Американської Координаційної Ради, якими проводила голова Уляна Дячук. У нарадах взяли участь теж голова Крайової Ради д-р Богдан Шебунчак і заступник Володимир Сохан. Після прийняття порядку нарад і протоколу з попередніх нарад звітували члени Екзекутиви.

Обширний звіт подав директор Вашінґтонського Бюра УАКР Ігор Ґавдяк. У звітному часі репрезентував УАКР на кількох коротких зустрічах з амбасадорами Коллінсом і Морнінґстаром та іншими чинниками Державного департаменту. Темою зустрічі були: брак рішучих реформ в Україні, зростаюча корупція і невідповідний клімат для інвестицій в Україні. Це має неґативний вплив на Конґрес і загрожує американській допомозі Україні. Чинники Державного департаменту зверталися до української діяспори в Америці за поміччю, щоб переконати український Уряд про конечну і скору розв'язку цих проблем. У зв'язку з цим І. Ґавдяк телефонував до бюр ряду конґресменів, щоб переконати їх у недоцільності зменшувати допомогу Україні. Тут треба акції не тільки кількох людей у Вашінґтоні, але цілої громади. Відділи УАКР повинні бути ініціяторами творення демократичних і республіканських клюбів у своїх місцевостях, і як виборці окремих конґресменів, і як група політичної акції можуть мати вплив на Конґрес ЗСА.

І. Ґавдяк вислав листа до Президента Билла Клінтона з проханням не забути про інтереси України в його переговорах з Борісом Єльциним в Гельсінкі і про НАТО, на який прийшла дуже позитивна відповідь, друкована у „Свободі" і „Українському Тижневику". Вислано за підписом голови і його лист до Меделин Олбрайт, у якому висловлено думку, що не було б корисно змінювати тепер американського амбасадора в Україні Вілліяма Міллера, бо наступний рік буде критичний для України. Брав участь у зустрічі Екзекутиви УАКР з амбасадором Юрієм Щербаком, а після того у його зустрічі з представниками українських організацій. Репрезентує постійно УАКРаду на різних імпрезах, зустрічах, які влаштовує українська амбасада у Вашінґтоні. Остання така зустріч відбулася 2-го травня з міністром оборони України та представниками української діяспори, а особливо українськими ветеранами. Від УАКР були там теж голова Вашінґтонського відділу УАКР Степан Максимюк і член Екзекутиви УАКР Юрій Іхтіярів. Репрезентував УАКР на відзначенні шевченківських роковин, яке влаштувала біля пам'ятника Т. Шевченка Школа Українознавства разом з іншими організаціями Вашінґтону, де покладено вінок. В амбасаді шевченківські роковини були відзначені дуже успішно науковою конференцією і прийняттям. Репрезентував УАКР теж у святковому відзначенні сумних роковин чорнобильської трагедії біля Білого Дому.

На жаль, фреквенція нашої місцевої громади була мінімальна, натомість було на обох імпрезах багато представників амбасади.

С. Максимюк та І. Ґавдяк перевели збірку на покриття коштів операції Івана Дзюби і переслали до ККДУ 1,040 дол., з чого С. Максимюк зібрав 730 дол., а І. Ґавдяк 310 дол.

Директор канцелярії порушив справу бюра у Вашінґтоні. Бюро стало відомим громаді і щораз більше людей звертаються телефонічно по різні інформації. Останній тиждень було кілька телефонів з Каліфорнії. Тому конечно збільшити штаб цього бюра. Виринає пекуча потреба постійного працівника, якщо бюро

(Закінчення на стор. 4)

В АМЕРИЦІ

У РОЗМОВІ З КОРЕСПОДЕНТОМ телевізійної мережі Ей-Бі-Сі у вівторок, 3-го червня, Бернард Лоб, головний керівник авіяційної безпеки Крайової ради транспортової безпеки сказав, що вибухові у центральному збірнику палива, котрий спричинив знищення літака лінії „Транс ворлд ейрлайнс" можна було запобігти. На його думку дуже важливим є те, щоб громадськість була свідома того, що такий випадок і йому подібні не мусять траплятися. Літак типу „Боїнг" 747 згаданої вище летунської лінії, вибухнув коротко після злету з Кеннеді летовища 17-го липня 1996 року, а жертвами тієї трагедії було 230 осіб. Б. Лоб твердить, що Федеральна адміністрація летунства не зуміла виконати свого завдання — запобігти нагромадженні займистих ґазових випарів у порожних від пального збірниках, або їх невтралізувати. Бо саме зайва іскра спричинила, на його думку, той трагічний вибух і загибіль 230 осіб.

У СВІТІ

У ГАЇТІ, ЗГІДНО З РІШЕННЯМ американських чинників, покищо залишено 450-членну військову залогу для допомоги місцевим властям, заявив у вівторок, 3-го червня, речник американської військової команди в Порт о Пренс. Ця допоміжна група американських військовиків складається з вояків військової бази у Форт Бреґ, членів Прибережної Гвардії, медиків морської фльоти та інженерів, які вишколюють військові відділи в Гаїті та дають медичну допомогу членам присутніх миротворних військ Організації Об'єднаних Націй. Вони також побудували дороги, відновили школи, вишколили членів прибережної сторожі Гаїті та допомагали зі забороною наркоманства. Тепер в Гаїті перебуває 700 канадських і 500 пакістанських вояків на кошт ЗСА, як і також 300 членів американської, французької, канадської та альжирської поліції, котрі вишколюють поліцію Гаїті.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237; Fax: (201) 451-5486. UNA: (201) 451-2200

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446 (914) 626-5641, Fax (914) 626-4638, e-mail: fqsst@aol.com

Передплата на рік $100.00, на півроку $60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку $40. За кожну зміну адреси $1.00.

Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Немає інтересів — не буде і дружби

Російські засоби масової інформації 17-18-го травня вибухнули сенсаційними подробицями з пресової конференції президента Казахстану Нурсултана Назарбаєва, який різко скритикував політику Росії перед паризькою зустріччю Бориса Єльцина з лідерами країн НАТО.

Згідно з інформацією газети "Сегодня", у п'ятницю, 16-го травня до столиці Казахстану на президентському літаку вилетіли представники російських засобів масової інформації, в тому числі і пресовий секретар російського президента Сергей Ястржембский. Запрошені в Алмати журналісти, безсумнівно, сподівалися на щось незвичайне, але зовсім не в такому пляні.

Злива невдоволення, вилита президентом Казахстану на адресу Росії, привела журналістів у стан шоку. Назарбаєв висловив усе, що наболіло за роки незалежности та членства в так званому Союзі Незалежних Держав (СНД). Обурюючись російською політикою, президент Казахстану сказав, що "імперські амбіції випирають як шило з мішка" і тому між державами СНД немає і не може бути довір'я.

Сказавши "А", Назарбаєв уже не стримував своїх емоцій. У запалі він запитував, чому Борис Єльцин знову став головою СНД і чому центр СНД розташовано в Москві, а не в Саратові чи, взагалі, не десь у Казахстані. "А що роблять російські війська в Таджикистані, Придністров'ї, Вірменії?" І сам відповів: це робиться для того, щоб населення згаданих країн ще більше ненавиділо все російське.

Московські журналісти звикли, що і й після розвалу СССР тільки російські політики, постійно втручаючись у справи сусідніх країн, критикують їхніх керівників. А тут раптом президент Казахстану Н.Назарбаєв дозволив те ж саме щодо "великої, могутньої і неділимої!". Від несподіванки журналісти розгублено мовчали. Критика з'явилася пізніше, після повернення до Москви. Особливо з приводу висловлювань Назарбаєва на адресу деяких російських чиновників, наприклад, міністра в справах зв'язків СНД Амана Тулеєва.

Політичні коментатори слушно зауважують, що Росія під час недавніх переговорів із ЗСА і НАТО щодо звичайних озброєнь активно виторговувала для себе право на збільшення своєї військової присутности в европейській частині та що вона зуміла побудувати модель впливу на всьому просторі між ЗСА, Японією і Китаєм, а колишні совєтські республіки, які так прагнуть справжньої незалежности, все ще перебувають у сфері впливу Москви.

Невдоволення президента Казахстану могли викликати не лише заручини Росії з НАТО, а й нова угода, згідно з якою каспійську нафту транспортуватимуть через територію Росії. Про створення такого консорціюму Росія підписала угоду без консультацій з Казахстаном. А союз Росії з Білоруссю виглядає таким невдалим, що це може привести до розвалу і так ненадійної структури СНД. Отож марними можуть виявитися зусилля президента Казахстану щодо створення евроазійської співдружности. Адже після підписання паризького акту Росія почне налаштовуватися на відносини з НАТО та Европою. Назарбаєв же хоче, щоб Росія визначалася саме як евроазійська країна, оскільки тут є спільні інтереси. В іншому випадку, не можна вірити словам та запевненням у дружбі.

Так думає не лише Назарбаєв. Після підписання Основоположного акту НАТО—Росія керівники Китаю заявили, що ведучи дружні переговори з китайською стороною, Москва лише використовувала Китай для досягнення власних вигід у переговорах з НАТО. Китайські політики не вірять у щирість Росії й закликають керівників своєї держави не підписувати з нею договору. Президент Татарстану Шаймієв у свою чергу заявив, що республіка перегляне домовлення з Росією, якщо Білорусь увійде до складу Російської Федерації.

До речі, на пресовій конференції в Алмати був і президент Грузії Едуард Шеварднадзе, який висловлювався обережніше, але також підтримав Назарбаєва, зазначивши, що врятувати СНД можна тільки шляхом врегулювання конфліктів на територіях країн, які входять до співдружности. За його словами, так вважає, очевидно, і президент Азербайджану Гейдар Алієв, який має досить проблем з Карабахом.

Отже країни СНД зрозуміли, що Росія використовує їх виключно для власних амбітних цілей і почали протестувати. Цілком можливо, що ці протести переростуть у бунт в середині СНД.

Дмитро Павличко*, Братислава

УКРАЇНЦІ І СЛОВАКИ

У Словаччині й досі багато хто вважає, що все, що є на схід від Ужгороду — „Росія". І частково в цьому винні ми самі. Україна — велика держава, яка витрачає чималі гроші на різні закордонні служби. Але ще й досі ми не маємо, наприклад, супутникового телевізійного каналу, який могли б приймати в цілому світі. Маленька Хорватія, яка переживала страшну війну із сербами, такий канал має. Хорватія на відміну від України — не є космічною державою і не здатна запустити власний супутник. Але вона платить 1.5 млн. дол. на рік і щоденно протягом шести годин транслює своє телебачення на цілий світ. І чисельна хорватська діяспора в усіх країнах почувається зовсім інакше, ніж українська. Окрім того, й інші держави ставилися б до нас із повагою.

Так само українці, які живуть у Словаччині, фактично за два кроки від кордону з Україною, не мають навіть змоги слухати українське радіо. Уже коли під'їздиш до Кошіце, голос диктора десь зникає. У Братиславі не продається жодних українських газет, у той час як преса з інших країн світу продається практично вільно.

Існує, щоправда, теоретична можливість передплати українські видання, але нею не можуть скористатися навіть професійні україністи. Адже передплата на українську пресу старанно дорога, ціна десь удесятеро вища, ніж на аналогічні російські видання. Я не можу зрозуміти, чому так відбувається.

Ще одна нагальна проблема — в Братиславі немає жодного постійного кореспондента українських мас-медія. До речі, так само, як і в Києві — жодного словацького журналіста. Водночас найбільші словацькі видання мають кореспондентів у Москві й інформація про Україну йде саме звідти, дуже часто упереджена, а часом і відверто викривлена. А ще частіше інформації немає взагалі.

Словацькі газети щоденно пишуть про кожний крок Єльцина, Зюганова, Жириновського, беруть інтерв'ю в дружини російського президента, його дочки, онуки. А коли Президент України отримує значну премію у ЗСА або проводить важливі переговори з президентом Польщі А. Кваснєвським, буквально поруч із словацьким кордоном, то про це братиславські видання не згадують. Немає вже й мови про те, що в Україні відчувається брак інформації з перших рук про Словаччину, яка є нашим важливим економічним партнером і політичні стосунки з якою розвиваються досить динамічно. Варто було б мати принаймні одного кореспондента на Братиславу та Відень, який є за 60 кілометрів звідси.

Ті самі хорвати, не в останню чергу завдяки активній роботі своїх мас-медія за кордоном, спромоглися мобілізувати найліпші молоді сили своєї діяспори для розбудови власної держави, багато молодих хорватів повернулося на землю батьків. Вони стали депутатами, міністрами, дипломатами, до речі, так само, як і в балтійських країнах. Ми ж потенціял нашої світової еміграції використовуємо вкрай мало.

Наступна проблема нашого образу за кордоном — ставлення до рідної мови. Доки наші міністерства писатимуть офіційні листи до словацьких партнерів російською мовою, багато кому важко буде повірити, що українська незалежність — доконаний факт. Або ж українські бізнесмени, що приїздять до Словаччини, дуже часто на візитівках, що зроблені українською та англійською мовами, своє ім'я пишуть, наприклад, „Сергій", а англійською транслітерують "Sergey", замість "Serhiy". Можна бачити навіть, що назву вулиці пишуть наприклад „Червоноармійська", а англійською мовою при цьому „транслітерують" як "Krasnoarmeyskaia".

В Україні досі дійсними є закордонні пашпорти колишнього СССР. Звичайно, це проблема економії коштів, але як виглядає громадянин України за кордоном, коли він пред'являє іноземним прикордонникам на шостому році незалежности „серпасто-молоткастий" пашпорт неіснуючої держави?

1918 року Центральна Рада спромоглася в умовах громадянської війни за кілька місяців надрукувати українські пашпорти і забезпечити ними всіх громадян, що вирушають за кордон.

** Автор є амбасадором України в Словаччині.*

Юрій Р. Рибак

АМЕРИКАНСЬКИЙ МУРИН І АФРИКА

Цього року видавництво A New Republic Book — Basic Books збагатило читачів появою на 257 сторінок книжки п. н. "Out of America — A Black Man Confronts Africa".

Як передають скандинавські саги, тобто прозові народні епоси, Вальгалла — це палац чи, мовляв, рай, де бог війни і перемоги Один приймає поляглих у бою героїв. Для тих, що з романтикою вважають Африку за Вальгаллу чорних, де вони можуть ходити з пошаною і гордістю — в цій книзі є несподіванка. Такий погляд на Африку підпає під сумнів автор книжки Keith B. Richburg своїми суб'єктивно критичними спостереженнями.

Автор — Кейт Б. Ричбирг — з походження американський мурин, професійно вишколений журналіст в Америці та Англії, з багатьма відзначеннями за свою працю, є в Гонг Конгу шефом бюра часопису „Вашингтон Пост". Три роки (1991-94) був шефом африканського бюра тієї ж газети в Найробі, Кенія, звідки інформував світ про громадянські війни в Сомалії і Рванді. Під час його подорож по Африці він, як мурин, мав кращий доступ, ніж білий, до всіх соціяльних шарів африканських суспільностей. Його журналістична праця виявила двояку цілеспрямованість, вона бо не лише вив'язувалася зі своїх завдань подавати з правильному насвітленні проблеми Африки, але теж зміцнювала жадобу розв'язки пекучих питань особистих почувань самого автора, з якими він прибув до батьківщини своїх давніх предків. А привіз він зі собою складне питання, бо опинився практично на роздоріжжі, не знаючи, котрою дорогою мандрувати — до африканської расової спадщини чи до американської культурної ідентичности?

Вже на самому початку перебування в Африці автор зауважив, що дійсність не була такою, як він її собі уявляв. Ось, наприклад, замість демократії існує там безглузда жорстокість, а диктатори зродилися не з „гріхів Заходу", а є „домашнього виробу". До цього всього автор був очевидцем убивств, репресій, фальшивих обіцянок і страху... Він уболіває, що його вимріяна Африка „носить чорне лице"!... Читач без труду в книжці зустрічає доволі місць, де згадуються сліди жорстокого руйнування і племінних суперечностей. Все це використовують брутальні диктатори, які грабують народне багатство без уваги на те, що у міжчасі звичайні горожани себе взаємно вбивають або від голоду вмирають, бо смерть тут жахлива і передчасна... З політичної точки зору в більшості африканських народів помітний брак „органічного демократичного руху", подібного до Східної Европи, Китаю чи навіть Південної Африки. На думку автора, це стало причиною, що Африканський континент, мабуть, залишиться в бруді корупції, етнічної помсти і убогости...

Хто ж у тому всьому винуватий? Звичайно, африканці скидають вину на обставини більш-менш від них незалежні, як скажімо, — колишній колоніялізм, постійні громадянські війни, брак дисципліни і врешті загальна гльобальна байдужість.

Тими загальниковими поясненнями Кейт Б. Ричбирд не вдоволяється і бажає їх поглибити. Він вказує на те, що сучасні успіхи Східної Азії й розпач і руїна Африки вийшли з колоніялізму майже у тому самому часі і зустрілись з багатьма тими самими перепонами. Різниця, на його думку, здається, в тому, що азійти, не так як африканці, знали як треба використати незалежність. Бо, хоч би у 1957 році, Гана одержала від Британії самостійність, то тоді її вважали однією з більш блискучих надій чорної Африки. Її валовий національний продукт (GNT) був вищий від Південної Кореї. У тому саме часі Південна Корея заліковувала свої рани, заподіяні руїнницькою війною, як теж 35-ма роками колоніяльної експлуатації з боку Японії. Зараз же Південну Корею вважають у світі за економічну силу з можливістю росту на гльобальному ринку. А яка доля Гани?... Вона нині бідніша, як у хвилині незалежности, і може служити за приклад африканської країни, яка „видужує" згідно з „програмою строгої фінансової дисципліни", що у практиці означає — „дихає завдяки чужинецькій економічній підтримці".

Нарікають деякі країни в Африці, що не мають ресурсів, мінеральних покладів, або інших природних багатств для запевнення головного предмета торгівлі. Сінгапур в Азії теж не має ніяких ресурсів, а є економічним чудом!... Правда, корупція існує теж в Азії так, як існує і в Африці, однак основна різниця тут є у вислідах. Як це розуміти? Просто. Наприклад, на будову доріг в Азії гроші від світової фінансової організації чи держави уряд дає своїм вибранцям і вони здійснюють мережі доріг для загального вжитку. В Африці доріг не будують, бо гроші загадково... зникають!

Відносно критичного наставлення автора до батьківщини своїх предків — він пояснює це так: що, може, був би він іншим, коли б не бачив власними очима сьогоднішної Африки. Але автор там був, бачив і щиро не бажає бути частиною того... В Америці він почувався „іноземцем", але в Африці він таки дійсно іноземцем був!

Кінцеве речення, яке завершує книжку, з'ясовує остаточну відповідь на питання, ким себе вважає автор: „Через випадок народження — я є мурином, родом з Америки, і всім, тим, що я є сьогодні, — моя культура, наставлення, чутливість, любов і бажання — виводяться з цієї однієї простої і незаперечної істини".

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Співачка — педагог

У Музично-Меморіяльному Музеї Соломії Крушельницької відбувся вечір пам'яті Одарки Бандрівської (1902-81), співачки і педагога. Уже вдруге зійшлися сюди її учні та шанувальники вокального мистецтва, щоб продовжити добру традицію зустрічей зі своєю вчителькою, якій цього року виповнилося б 95 літ. Архів О. Бандрівської зберігається у Музеї С. Крушельницької і є цінним джерелом матеріялів про музичне життя Галичини на початку нашого століття.

О. Бандрівська зі своїми учнями — фото із 1950-их років.

О. Бандрівська увійшла в мистецтво 1930-их років разом з цілим гроном талановитого жіноцтва — Галею Левицькою, Ярославою Музикою, Оксаною Бірецькою, Іванною Синенькою-Іваницькою, Олександрою Любич-Парохоняк. Здобувши европейську освіту, ці молоді жінки поверталися на батьківщину і працювали на ниві українського мистецтва.

Походила О. Бандрівська зі славного роду Крушельницьких. Її мати, Осипа Крушельницька, старша сестра Соломії, була найвродливішою в родині, співала високим сопрано, чудово декламувала. На одному з концертів слухав її Корнило Устиянович, прийшов поздоровити, настійно вмовляв вступити до Народного Театру. Та й не тільки ще. „Мамуня уходила за красуню, — писала у спогадах О. Бандрівська, — і К. Устиянович просив, щоб йому позувала до картини в церкву".

Про батька Карла Бандрівського також згадувала з теплотою й повагою: „...Батько ніколи не хвалився..., але часто згадував працьовитість бабуні Крушельницької, високо цінив і хвалив тітку Соломію за талант, за працю, за характер і за її моральну та матеріяльну поміч для родини. Івана Франка вважав за генія і майже боготворив. ...Був поважний аж до строгости, сильної волі, енергійний, словний, точний, дуже працьовитий, ...був музикальний, мав приємного тембру тенорового голос".

Діти в сім'ї Бандрівських росли в атмосфері доброти й душевного тепла. Батьки старалися дати їм добру освіту і задля цього жили дуже ощадно. Оля, старша сестра Одарки, вчилася у Вищому Музичному Інституті ім. Лисенка гри на фортепіяні у проф. М. Криницької. Володимир, закінчивши з відзнакою клясичну гімназію у Львові, студіював право в Граці (Австрія).

Завдяки атмосфері, яка панувала у домі, любов до музики прокинулася в Одарки ще в ранньому дитинстві. Вона згадувала: „Як я мала шість літ, то сестра вже була 18-літньою дівчиною і мала судженого — Тараса Шухевича, який тоді

Матеріял до друку підготувала Галина Тихобаєва, працівниця Музично-Меморіяльного Музею Соломії Крушельницької у Львові.

(Закінчення на стор. 3)

Ганна Черінь

АРҐЕНТИНСЬКІ УКРАЇНЦІ

IV

Досі до Аргентини, Бразилії й Парагваю прибувало багато українців селян, що їх брали для колонізації безмежних малозаселених земель. Тяжко вони гарували, дехто вибивався в люди, а більшість і досі нидіють у злиднях, хоч для сучасного покоління відкрились перспективи для освіти й поступу. Але найбільша несподіванка, що ми побачили в Буенос-Айресі, — це нова, потужна хвиля новоприбулих, і то здебільша — високоосвічених, інтелігенції. Спочатку приїжджали „чорнобильці", власне ті, що прикривались цим плащиком, а здебільшого і не були враженi цим лихом. Врешті, коли людина тимчасово або хронічно хвора, — чи можна певно визначити, звідки та хвороба взялась?

Дедалі суворіша ставала контроля емігрантів — приймали людей молодих, з освітою і фахом. Але праці не гарантували, — а як її здобути без аргентинської ліцензії і без знання мови?! Уявіть собі, що їдете до лікаря, котрий вас не розуміє, але має перекладача... Приїжджі мусили на свої гроші брати таксі та їхати до нашої Амбасади, що помагала, як могла: селила їх у запущеної готелі — а далі: вчіться плавати в новім морі, вибивайтесь, як можете! Амбасада наша й сама не має власного приміщення. Росіяни „успадкували" від совєтів 20 прекрасних будинків, але українцям не дали нічого! Отож, живе наша Амбасада на ренті, величезні гроші платить, а побудувати чи купити власний дім не може.

Отут то й пригодились старі емігранти. Вони, як рідних, прийняли новоприбулих у свої обійми. Пригадуєте, як ми, десятків два літ тому, журилися, що все, що ми набудували, зібрали й досягли, по нашій смерті пропаде, бо на любих, розумних і багатеньких діточок наших надіятися не можна... І дехто, наприклад, я, півжартома втішали: — „Як ми були другою еміграційною хвилею, то й третя з'явиться. Не втопимось, не пропадемо. З цією хвилею й діточки наші стрепенуться".

Ніхто не вірив. А сталося ж! Отак і в Аргентині. Три хвилі: дві могутні, третя покищо менша, але росте. Перша хвиля — бідні, заманені й одурені агентами селяни. Друга — політичні втікачі після Другої світової війни, здебільша інтелігенція, що мусіли в Аргентині відробляти тяжкою фізичною працею дворічний контракт.

І тепер напливає третя хвиля. Інтелігенти, ще молоді — з міцною допомогою тих, що перед ними прибули й побудували для них платформу. Допомагають їм знайти житло і працю, допомагають грішми й одіжжю, а головне — своєю моральною підтримкою і привітом.

Ця друга хвиля, що вже постарілась, незмірно втішена, що є кому передати прапор української громади (от тільки, чи захочуть вони його перейняти, коли влаштуються і запаняють?!) Не можна обминути ще й таку надійну підмогу, як наша українська Амбасада, що не дасть новоприбулим на потлу. Приємно побачити в новоприбулих новий український пашпорт — синій, замість колишнього червоношкірого.

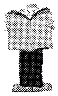
— А останнього часу змінилися правила переселення в Арґентину, — пояснив Микола: — Вони ще в Україні мають „трапаци" з аргентинською амбасадою поки отримають візу, і мусять мати 50-60 тисяч долярів за душею.

— Де ж вони такі гроші візьмуть?

— Ану, подумайте і вгадайте.

Я подумала і вгадала. Знаю, що в Україні тепер іде велика спекуляція з „оприватненими" квартирами й будинками. Їх можна обміняти або продати і заробити так, як у Америці. Це легко можна перевірити — спробуйте купити мешкання в великому місті України і побачите, що ціни близькі до американських. З грошима чи без новоприбулі отримують допомогу діяспори. Їх радо наймають на працю, дають їм посади й зайняття в осередках. Лікарі, що не можуть практикувати законно, обслуговують українців, навіть їздять по домах. Гарні дівчата й хлопці безумовно мають добрі вигляди на одруження. Голова Об'єднання Українок Аргентини, пані Галя Дрібниця, роботи має більше, ніж будь-коли. Не зважаючи на її прізвище, праця пані Галі — не дрібниця! Новоприбулі жінки прекрасно готують вечерю — от і відновлюється традиційне українське гурмування. „Відродження" запровадило курси еспанської мови, що ними керують Ліліяна Лук'янчук і Оксана Казмірчук. Наш господар Микола Лівша дає навчання еспанської мови в понеділок, середу і п'ятницю від 6-ої до 8-ої вечора у себе в хаті. Це, власне, й не курс еспанської мови, а курс аргентинських звичаїв: — „Попрiїжджали і безпомічні. Не вміють гроші лічити, цін не знають, не розуміють, як, чим і куди їхати, як телефоном користуватися"...

Закінчення буде

Лекції англійської мови

ПРОСТО ПРО СКЛАДНЕ

Заняття двадцять сьоме

LET'S CALL IT A DAY!

Сьогодні перед нами ще одне важливе і непросте слово — дієслово **let (let, let)** — усі три його форми співпадають:

1. — дозволяти.

Let me do it for you. — Дозвольте мені зробити це для вас.

Let me introduce my friend to you. — Дозвольте представити вам мого товариша.

Let me give you one example. — Дозвольте мені навести один приклад.

Let me explain why I'm here. — Дозвольте мені пояснити, чому я є тут.

Don't let him come here. — Не дозволяйте йому приходити сюди.

Her father will not let her go to the bar. — Її батько не дозволить їй піти до бари.

У приведеного значення **let** є два синоніми — **allow** і **permit**, які часто вживаються в пасивному стані. Із цих трьох слів **let** є найбільш розмовним, а **permit** — найбільш офіційним.

You are not allowed to be here. — Вам не дозволяється знаходитися тут.

Smoking is not permitted in this building. — В цьому будинку не дозволяється курити.

Зверніть увагу на незвичайну особливість дієслова **let** — дієслово, яке знаходиться після нього в інфінітиві, губить частку **to**:

Let me go home. — Allow me to go home. — Дозвольте мені піти додому.

2. **let** — винаймати житло (синонім дієслова **rent**).

She has let her house furnished. — Вона винайняла свій дім разом з меблями.

He wants to sublet his apartment. — Він хоче „підвиняйняти" своє помешкання = **sub**-під і **let**-винайняти (себто винайняти частину помешкання, в якому живе сам).

Дієслово **let** зустрічається в багатьох розмовних зворотах:

to let somebody know — дати знати, повідомити

Let me know what happens. — Дайте мені знати, що діється.

Let us know when you come back. — Дайте нам знати, коли повернетесь.

Let him know your opinion. — Повідомте його про свою думку.

Let me see! — Дозвольте подумати! (Так кажуть, щоб одержати передих у розмові. До речі, існує ще один вираз — **"I see"** — так „підтакують" у розмові. У такому контексті дієслово **"see"** означає „думати, розуміти").

to let go — відпускати

Let go of my hand! — Відпустіть мою руку!

He let go of the rope and fell. — Він відпустив шнур і впав.

They held him for three days and then let him go. — Вони тримали його три дні, а потім його відпустили.

to let in — впускати

Let him into the waiting room. — Впустіть його до приймальні.

to let out — випускати

to let a bird out of a cage — випустити птаха з клітки

to let the water out of a bathtub — випустити воду з ванни

to let the air out of a tire — спустити шину

to let down — розчарувати (в чомусь)

He let me down when I needed him most of all. — Він мене розчарував, коли я його найбільше потребував.

Існують також й інші сполучення дієслова **let** з прийменниками, але, крім цього, у нього є зовсім особлива функція — утворювати непрямий наказовий спосіб. Ось що це значить.

Звичайно наказове речення звернене до співрозмовників (себто до 2-ої особи) і висловлює прохання або приказ:

Come in, please. — Заходіть, будь ласка.

Get out of here! — Забирайтеся звідси!

Як правило, підмета у ньому немає (адже ясно, хто є діючою особою), а значеннєве дієслово вживається у формі інфінітива без частки **to**:

Be my friend. — Будь моїм товаришем.

Never do this again! — Ніколи більше того не роби!

У рідких випадках підмет все-таки присутній:

Somebody come to the phone! — Хто-небудь, підійдіть до телефону!

Одначе, трапляються репліки (**suggestions** — побажання або пропозиції), які слід адресувати до 1-ої або 3-ої особи.

Тут і стає потрібним дієслово **let**.

а) 1-ша особа:

Let's come in. — Нуж-бо, увійдімо.

Let's get out of here. — Нуж-бо, вибираймося звідси.

Let's get down to business. — Нуж-бо, берімось до справи.

Let's get together sometime. — Нуж-бо, зустріньмося коли-небудь.

Let's have a bite. — Let's eat something. — Нуж-бо, перекусімо що-небудь.

Цікаве, що повна форма **(let us)** може перекладатися інакше, у відповідності до основного значення **let** — дозволяти:

Let's go home now. — Нуж-бо, ходімо тепер додому.

Let us go home now. — Дозвольте нам тепер піти додому.

Також цікаве, як утворюється заперечення в наказовому способі:

(2-га особа): **Don't be late.** — Не запізнюйтесь.

(1-ша особа) **Let's not be late.** — Нуж-бо, не запізнюймось.

б) 3-тя особа — в українській мові є слово „нехай".

Let her come in! — Нехай вона увійде!

Let him wait. — Нехай він почекає.

Let him go. — Нехай іде (відпустіть його).

She'll kill you! — Let her try! — Вона тебе вб'є! — Нехай спробує!

Let them do what they want. — Нехай роблять, що хочуть.

Існує ще й піднесений відтінок цієї форми (по-українськи „Нехай буде...!"):

Let it be! — Нехай буде так!

Let there be light! — Нехай буде світло!

І на завершення, кілька розповсюджених ідіом і прислів'їв з дієсловом **let**:

Live and let live. — Живи і дай жити іншим.

Let sleeping dogs lie. — Не буди лихо... (дослівно: нехай собаки, що сплять, лежать спокійно).

Let bygones be bygones. — Що було, то було (bygones — пережите; минулі обрáзи).

to let the cat out of the bag — відкрити таємницю (у давні часи торгівці вдавали, що кіт у мішку — це порося).

He lets no grass grow under his feet. — Він часу даремно не тратить (дослівно: не дає траві вирости під ногами).

It's late and I'm tired. — OK, let's call it a day! — Тепер пізно, і я змучений. — Добре, на сьогодні закінчимо!

Автор лекцій англійської мови — Віталій Левенталь. Матеріял опрацювала відповідальна за рубрику Галина Колесса. Автор застерігає за собою усі права.

Співачка...

(Закінчення зі стор. 2)

вчився гри на фортепіяні у видатного професора Курца... Тарас приходив вечорами до нас і грав на фортепіяні. ...Я майже кожної днини засипляла при прекрасній музиці Шопена, Лíста, Лисенка, Цезаря Фрáнка... Від того часу я полюбила музику".

Після закінчення клясичної гімназії О. Бандрівська вступила до Вищого Музичного Інституту, тут навчалася на фортепіяновому факультеті у Марії Криницької, потім у Відні у професора Франке. Проте любов до співу перемогла. Повернувшись до Львова, вступила до консерваторії Польського музичного товариства, де вивчала спів у відомого педагога Софії Козловської. „...Має драматичне сопрано з вийнятково гарним і шляхетним забарвленням, першоклясну музикальність, а передусім високої кляси талант", — з такою характеристикою закінчила вона навчання.

У 1928 році для молодої співачки випала нагода поїхати до Італії. С. Крушельницька, її тітка, погодилася навчати сестрінку співу. Про цей чудовий рік у своєму житті, про неповторну тету Соломію, Бандрівська залишила гарний спомин. Тут, мабуть, доречно буде сказати, що зберігала О. Бандрівська не лише добрі згадки, але й безліч документів, театральних програм, афішів та інших предметів, що стосувалися життя С. Крушельницької і всієї родини. Саме тому маємо нині можливість дарувати людям щастя спілкування з Соломією в музеї, створеному завдяки мудрості й далекоглядності О. Бандрівської.

На початку 30-их років О. Бандрівська дала ряд концертів, на які критика відгукується із захопленням. Уважно слідкує за розвитком таланту молодої піяністки та співачки Василь Барвінський. В одній з рецензій на її концерт композитор пише: „Виконання програми позначалося питомою нашій співачці дбайливістю і прецизійністю у відношенні як до чисто вокальної, так і змістової сторінки виконування пісень... Можна тільки підчеркнути, що співачка не устає в праці над вдосконаленням своїх і так цінних прикмет...". Йшлося про Вечір новітньої української пісні, на якому прозвучали сольоспіви придніпрянських і галицьких композиторів — Ревуцького, Косенка, Козицького, Вериківського, Кудрика, Нижанківського і Барвінського.

Незабутнім для самої співачки був Вечір пісні, на якому їй товаришувала піяністка Галя Левицька, і де були виконані твори Малєра, Ріхарда Штравса, Мусорґського, Дебюссі, Респігі.

О. Бандрівська брала участь майже в усіх ювілейних концертах, які відбувалися й той час — Шевченківські свята, 100-літні ювілеї Шуберта і Лисенка, 40-ліття „Львівського Бояна", ювілей „Рідної Школи", вшанування пам'яті Гетьмана Мазепи. Одночасно працює вона як педагог у Вищому Музичному Інституті ім. Лисенка. Її учні Стефанія Крацило і Мирослав Антонович з успіхом виступали з власними концертами уже в 30-40-их роках.

У 1940 році О. Бандрівську запрошують на пост доцента вокального факультету у Львівську Консерваторію. Тут вона трудилася понад 30 літ, гідно пропаґуючи професіоналізм і духовість у мистецтві. Була абсолютним авторитетом у своїй галузі, віддавалася праці цілковито й вимагала цього від оточуючих, але разом з тим була вирозумілою й тактовною. Її вроджена інтеліґентність притягала людей.

Одарка Бандрівська виховала цілу плеяду талановитих співаків, серед них — Павлина Криницька, Тамара Дідик, Володимира Чайка, сестри Байко, Марія Процев'ят, Любов Дороніна.

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР БРИТАНІЇ Тоні Блейр, відвідуючи жахливо занедбані публічні мешканеві забудовання у південній частині Лондону, гостро скритикував існуючу культуру залежности від уряду, що на його думку створило „непрацюючу клясу" людей, котрі живуть на рахунок держави та не мають будь-якої спонуки до праці. Він підкреслив, що одним з головних завдань його уряду буде замінити оту залежність багатьох і дати їм можливість працювати для поліпшення свого та своєї родини добробуту, а для цього конечним є зміна існуючих вартостей та настанов.

У ТЕЛЬ АВІВІ В СЕРЕДУ, 4-ГО червня, переможцем у змаганнях за керівництво ізраїльської Лейбористської партії став колишній головний начальник війська Єгуд Барак, який відразу пообіцяв домагатися передчасних виборів і усунути від влади прем'єр-міністра Беньяміна Нетанягу. Наступні вибори в Ізраїлі мали б відбутися у 2000 році. Сотні прихильників вітали 55-річного Є. Барака з перемогою, котра в основному була переданням політичного смолоскипу від колишнього прем'єр-міністра 73-річного Шімона Переза та його убитого попередника Іцака Рабіна. Є. Барак був одним із чотирьох кандидатів і згідно з прилімінарними підрахунками отримав 51 відсоток голосів, 28 відсотків отримв активіст Лейбористської партії Бейлін, 53-річний Шльомо Бен-Амі отримав 15 відсотків, а Ефраїм Шнег здобув всього шіть відсотків. Є. Барак вступив до Лейбористської партії тому два роки, після демобілізації з військової служби.

В СЬОМУ СУМНУ і БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ
відходу у вічність 27-го червня 1990р. мого
найдорожчого і ніколи незабутнього МУЖА

бл. п.

МИРОНА ВОЛОДИМИРА

ІВАШКОВА

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СВЯТА ЛІТУРГІЯ

29-го червня 1997 р.

в церкві Непорочного Зачаття Пречистої Діви Марії в Маямі, Фла.

Про молитви за спокій душі покійного просить
дружина — АННА

У КАНАДСЬКОМУ МІСТІ КВЕБЕК у вівторок, 3-го червня, дев'ять осіб було поранено вибухом, який стався у фабриці меблів. Місцева поліція повідомила, що 30 працівників у той час перебували у фабриці. Вісім із дев'ятьох поранених відвезено до лікарні, а п'ять із них потерпіли серіозні попечення. Припускають, що вибух був спричинений присутніми хемікаліями та їхніми розчинниками, котрі вживають для полірування меблів.

У ВІВТОРОК, 3-ГО ЧЕРВНЯ, голова Сенатської комісії закордонних справ, республіканський сенатор Джессі Гелмс натякнув, що старатиметься не допустити до схвалення пропонованої президентом Биллом Клінтоном кандидатури массачусетського республіканського губернатора Вілляма Велда на становище амбасадора ЗСА до Мехіко. Така настанова Дж. Гелмса щодо кандидатури свого однопартійця дещо здивувала Білий Дім і керівництво Державного департаменту. Одначе сенатор Гелмс уважає, що В. Велд є надто ліберальним у своїх поглядах, а зокрема, коли йдеться про аборти, а це не до вподоби йому та, як він каже, багатьом консервативним республіканцям. Не зважаючи на це, речник Білого Дому Билл МекКиррі сказав, що президент Б. Клінтон не думає відтягати кандидатури.

СИЛОЮ СВОЄЇ ОСОБИСТОСТИ та наполегливістю секретар Державного департаменту Меделин Олбрайт, під час своїх відвідин країн колишньої Юґославії, минулого тижня зуміла надхнути надією на краще сподівання міжнародної спільноти під проводом ЗСА щодо їхніх мирних заходів в цьому реґіоні. Хоч ця тактика на думку аналітиків є досить рисковною, то все ж таки вона є кращою, ніж повільний занепад цілого мирного процесу. Тепер одначе ЗСА та їхні союзники мусять вирішити чи готові цьому процесові надати дальшої допомоги, зокрема коли йдеться про затримання миросносних військ НАТО поза означеним реченцем червня 1998 року. Не зважаючи надто на дипломатичнуй такт, М. Олбрайт ясно сказала хорватському президентові Франьові Туджманові у Загребі та сербському президентові Слободанові Мілошевічові в Белграді, що вони не дотримуються точок Дейтонської угоди, зокрема в справі втікачів і воєнних злочинців. При чому підкреслила, що коли це не буде наладнано, то ЗСА припинять всю допомогу їхнім країнам.

Дж. Гов...

(Закінчення зі стор. 1)

1931 роках. Як відомо, в 1776 році відбулася революція за незалежність, у 1861 році ЗСА пережили громадянську війну, а в 1931 — економічну депресію.

Цього року на Заході з'явилося багато статтей, які піддають різкій критиці інвестиційний клімат в Україні. Однак економіка України не є найгіршою. Згідно з дослідженням, проведеним минулого місяця женевською підприємницько-фінансовою організацією Світовий економічний форум, українська економіка за конкурентноздатністю, хоч і перебуває на передостанньому місці серед 53 досліджуваних країн, випередила російську. Росію ж за економічні негаразди так не критикують на Заході.

Президент Леонід Кучма в травні, під час своєї візити до ЗСА, заспокоїв Конґрес у тому, що в Україні вживається заходів щодо поборення корупції і покращання інвестиційного клімату.

Ділимося сумною вісткою, що в п'ятницю 23-го травня 1997 р. по довгій і важкій недузі, відійшла у вічність наша найдорожча МАМА, БАБЦЯ і ПРАБАБЦЯ

бл. п.

МАРІЯ АНДРУХІВ

нар. в Золочеві, Україна.

ПАНАХИДА відбулася в понеділок 26-го травня 1997 р. о год. 6-ій веч. в похоронному заведенні J. Markewicz & Sons в Ню Гейвені, Конн.

ПОХОРОН відбувся у вівторок о год. 10-ій рано в українській католицькій церкві св. Михаїла в Ню Гейвен, Конн., а відтак на цвинтар св. Лаврентія Вест Гейвен, Конн.

Горем прибиті:
донька — ІВАННА ЛОДИНСЬКА
син — ВОЛОДИМИР АНДРУХІВ з родиною в Польщі
внуки — ЛІДА ЛОДИНСЬКА
— ВОЛОДИМИР ЛОДИНСЬКИЙ з донькою ЛОРЕН
— ЮРІЙ ЛОДИНСЬКИЙ з дружиною ДАНОЮ і синами АДАМОМ і АНДРІЄМ
родина в Польщі й Україні.

Вічная пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що в суботу 31-го травня 1997 р. упокоївся у Бозі наш дорогий ТАТО, ДІДО і ПРАДІДО

бл. п.

ПЕТРО МАНДЗІЙ

нар. в селі Слобода Золота 31-го травня 1903 р.

ПОХОРОН відбувся 2-го червня з церкви св. Николая, Баффало, Н.Й.

Залишив у глибокому смутку:
сина — ВАСИЛЯ з родиною
дочку — ТАНЮ з родиною
3-ох внуків і одного правнука
ближчу і дальшу родину в ЗСА, Канаді й Україні.

Вічна йому пам'ять!

В ДРУГУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

бл. п.

ІРИНИ (ОРИСІ)

БЕЗПАЛЬКО

Каторжниці совєтських концтаборів.

Це квітка на твій гріб, дорогенька, і твоїх друзів

Від тіточної сестри Оксани.

Буревії вітри, тайг сибірських вітри,
Не гуляйте весело по полі!
Де замучених кров рясним квітом цвіте, —
Там, де юність пропала в неволі ...
Полетіть же вітри і завийте вітри,
Над колимською тайгою з сумом.
Куди мати з зітханням свої сльози все шле,
І шукає слід сина під снігом...
Розкажіть же вітри про життя молоді,
Що у муках так вчасно зотліли...
Не будіть їх. Хай сплять — їхній дух ще живий. —
Лиш замерзли знеможені тіла...
Де сибірська зима по них слід замела,
І козкинені кості безцінні...
Де каторжна тюрма про цей жах лиш співа,
Про страждання і болі бездонні...
Вас сибірські вітри, хай по полі несе.
Понад квітом, що процвів у неволі.
Де заморених дух буде вічно цвісти,
Бо вони не покорились долі...
Ой заплачте вітри! Зашуміть же вітри,
Про дочок і синів, що заснули в неволі.
Зaридайте вітри! Понад квітом рясним,
Що весною райдугою в полі...

ОКСАНА СЕМБАЙ-ГАЛИЦЬКА

ЕКЗЕКУТИВА...

(Закінчення зі стор. 1)

повинно виконувати різні функції чи то перед американським Урядом чи перед громадою.

Володимир Процик звітував про свою поїздку до Варшави, де він репрезентував УАКР на засіданні Української Всесвітньої Координаційної Ради і на Конгресі Українців Польщі від 3-го до 6-го квітня ц. р.

Засіданням УВКР керував голова Іван Драч, а секретарював Михайло Слабошпицький. Участь взяли представники центральних організацій України, східної і західної діяспор. Обговорено три основні питання: звіт голови УВКР І. Драча, підготова до Другого світового форуму українців, що відбудеться 21–24-го серпня 1997 року в Києві та про справу Конґресу Українців у Польщі, яку реферував голова ОУП Юрій Рейт. В обговорюванні взяли участь амбасадори України в Польщі Петро Сардачук і в Словаччині Дмитро Павличко, депутат Верховної Ради України Микола Жулинський, голова УККА Аскольд Лозинський, представник СКУ Омелян Коваль, заступник голови УАКР Володимир Процик, голова СУБ А. Мазур, представниця Української Ініціятиви в Чеській Республіці Лідія Райчинець, Боднар, голова русинів-українців Словаччини та інші. Йшлося про сучасний стан праці УВКР. Президент України видав вже указ про Другий світовий форум українців, його очолює В. Дурдинець, як голова комітету, заступники: Курас, Драч, Євтух, Жулинський, Ціпивник; члени: У. Дячук, Б. Бурачинський, Я. Соколик, А. Лозинський і інші. За якою структурою будемо працювати, побачимо; проблеми треба розв'язувати самотужки, мусимо зберегти цю світову централю, щоб світове українство працювало, сказав голова. Учасників приблизно 25 за країнами: Україна, Польща, Чеська Республіка, Словаччина, Мадярщина, Німеччина, Бельгія, Литва і ЗСА. Журналісти: „Наше Слово".

Другого дня (4-го квітня) в амбасаді України відбулося прийняття для представників України, діяспори і Об'єднання Українців в Польщі, на якому амбасадор України П. Сардачук вручив грамоти Президента України Л. Кучми провідним діячам ОУП.

5-го квітня Президент Польщі Алєксандер Кваснєвський прийняв делеґацію УВКР в особах: Ю. Рейт (ОУП), І. Драч (УВКР), А. Лозинський (УККА), В. Процик (УАКР), Марія Дупляк (Організація Оборони Лемківщини), А. Мазур (СУБ, Англія) і Цв'єх (ЦПУН) Німеччина. Ю. Рейт, І. Драч, А. Лозинський, В. Процик звернулися до президента А. Кваснєвського з проблемою направити кривди, нанесені Акцією „Вісла" українському населенню, та про необхідність завершити діялог представників Польщі і України про добросусідські відносини між обома країнами. Президент Кваснєвський запевнив, що ще цього року буде поставлений пам'ятник жертвам табору в Явожні. Після авдієнції була пресова конференція.

5 і 6-го квітня відбувся Конгрес Українців у Польщі з участю 300 делеґатів від українських організацій Польщі. В Конґресі взяли участь Митрополит УГКЦ Іван Мартиняк, о. В. Ющак, ЧСВВ, і від ПАПЦ о. М. Бендза, о. А. Шидловський та учасники засідання УВКР, які усно вітали конґрес. Зачитано привіти від президентів України і Польщі, від визначних осіб і організацій, між ними від голови УНС У. Дячук, у якому сказано, що УНС зобов'язується взяти на себе фінансування матеріялів, пов'язаних з Акцією „Вісла". Основну доповідь про мартирологію українців у Польщі виголосив проф. С. Заброварний. Інші промовці підкреслювали наслідки, які завдала українському населенню Акція „Вісла" і вимогу направити їх. Висловлено вимогу до польського уряду направити кривди. Конґрес прийняв документи „Послання до польського народу", від українців у Польщі, до польського сойму, звернення до України. Конгрес звернувся до президента і прем'єра Польщі з вимогою ліквідації наслідків Акції „Вісла". У неділю, 6-го квітня, учасники взяли участь у Богослужбах в греко-католицькій і православній церквах, а на могилах вояків Армії УНР була відправлена Панахида і зложено вінок на могилі незнаного жовніра.

Євген Стахів, звітуючи, згадав, що останнє засідання для переговорів з УККА 27-го лютого знову не дало ніяких успіхів, бо УККА відкинув пропозицію рівности в складі Президії нової централі, а також не погоджується з пропозицією створення на базі рівности коаліція для спільної дії до часу створення нової централі. Він згадав, що є можливість, що новим президентом ООН може бути українець. Також згадав про інтерв'ю А. Лозинського для „Вечірнього Києва", що УККА репрезентує 750-тисячну українську громаду в ЗСА як єдина централя, не згадуючи нічого про УАКР. Побажаним є написати листа до редактора „Вечірнього Києва" Віталія Карпенка і ці неправдиві заяви А. Лозинського спростувати. Він згадав теж про наклепи С. Візенталя на телевізії, що з приходом німців до Львова українська поліція вбила 6,000 жидів. Це треба рішуче запротестувати.

Зенон Василькевич подав звіт з діяльности відділу УАКР у Дітройті. У звітовому часі відділ відбув три засідання, на яких обговорено критику А. Лозинського відносно Бюра УАКР у Вашінґтоні і мнимих його намагань щодо об'єднання громади в ЗСА. Голова брав участь у бенкеті у пошану губернатора Енглера 7-го березня. На прохання генерального консула у Чикаґо В. Кирика, Відділ подав список (перелік) об'єктів, що їх можна піднести на терені Великого Дітройту до культурної спадщини українського народу. Відділ спонзорував учительку початкової школи Ірину Шамрай, яка одержала високе відзначення від Культурної комісії Воррену у ділянці музики. У підготові річний пікнік Відділу 7-го липня і відзначення свята державности.

Д-р Б. Шебунчак звітував про пленарне засідання Президії СКУ в Торонто, де обговорено справу програми ювілейної пленарної сесії Президії і Секретаріяту з нагоди 30-ліття СКВУ—СКУ дня 30–31-го травня 1997 року. Д-р Дмитро Ціпивник погодився кандидувати на другу каденцію на пост президента СКУ. Нашим завданням є подати свої суґестії і пляни щодо дальшої структури СКУ. У зв'язку з 2-им форумом ВУКР 21–24-го серпня ц. р. в Києві, нам треба вислати нашого представника і подати наші пропозиції щодо завдань в координуванні культурно-політичного життя між діяспорою і Україною.

У. Дячук сказала, що допомога Україні зустрічає опір від ряду конґресменів, які, беручи до уваги недоліки економіки і корупцію в Україні, схильні до обмеження навіть тієї допомоги, яка вже була схвалена Конґресом ЗСА. Для поборювання цієї тенденції великою поміччю були б молоді українські люди, які на місцях робили б натиск на своїх конґресменів стримати цей процес і повернути його в користь України. Надійшов лист з України, що плянується загальна збірка матеріялів про діяльність і культурні надбання еміґрація. Нам треба подбати і дати свій вклад, щоб ці пляни були здійснені. Згадала про лист від Організації Оборони Лемківщини, в якому ця організація протестує проти становища представників УАКР у переговорах для злуки двох централь, мовляв вони висловилися проти участи їх представників Екзекутиви нової об'єднаної централі.

У відповідь на це оскарження У. Дячук пояснила, що згідно із звітуванням представників УАКР, мова була про всі реґіональні організації, не тільки про ООЛ. Вони обстоювали становище, що крім ООЛ в Екзекутиві повинні мати місце представники також інших реґіональних організацій, таких, як Бойківщина, Гуцульщина та інші. Ця пропозиція не була вирішена, жодної організації не прийнято, ані не відсунено чи замінено. Переговори далі тривають і не слід висвітлювати в пресі хід переговорів, бо це викликає тільки невдоволення одної чи другої сторони, яка в даний момент не задоволена ходом переговорів.

УАКР дає моральну підтримку театральній групі „Арабат".

Звітували ще Р. Барановський і М. Нич. Затверджено бюджет на 1997 рік. Схвалено дотації: 500 дол. на на табір Демократичної Партії України для української молоді і 500 дол. на фонд тижневика „Наша Україна" на закуп комп'ютерського обладнання.

Того самого дня по полудні відбулася річна конференція Крайової Ради УАКР.

30–РІЧНИЙ СЕНЕГАЛЕЦЬ Елгайо Малік Діейє покінчив життя самогубством, стрибнувши з оглядової тераси Статуї Свободи. Сенегалець проживав у дільниці Ню Йорку Квінс. Як доповіла паркова охорона, що відповідає за порядок на Острові Свободи, в суботу, 31 травня, біля 5.25 год. Діейє підійшов до одного з охоронців і попросив дозволу піднятися до оглядового пункту в короні пам'ятника. Той відповів, що Статую вже зачиняють для відвідувачів і спрямував Діейє до виходу. Тоді роздратований сенегалець піднявся на нижчу оглядову терасу. Охоронець видерся за ним, щоб затримати, однак не встигнув: Діейє стрибнув з 30–метрової висоти на бетон. Самогубця відразу перевезли гелікоптером до лікарні в Нюарку, де констатовано його смерть.

Успіхи наших членів

В. Пастушок, мол.

Вілліяма Пастушка, мол., призначено до Реєстраційної ради оцінювачів нерухомостей у массачусетському стейті, завданням якої є наглядати за діяльністю ліцензійованих оцінювачів нерухомого майна.

В. Пастушок, мол., є також головою дорадчої фірми оцінювачів нерухомостей Шеперд ассошіейтс у місцевості Нютон, Масс. Крім того є інструктором у Бентлі коледжі у Волтгам, Масс., та провадить семінарі з ділянки оцінювання нерухомого майна.

Він випускник Оберлін коледжу, має дипломи MAI тс CPA з Інституту оцінювання і MPA в Массачусетській раді оцінювачів нерухомого майна та є першим членом згаданого інституту, котрого заприсягнули генеральним членом його ради.

В. Пастушок, мол., і вся його родина є членами 231-го Відділу Українського Народного Союзу, а його батько Василь Пастушок є членом Контрольної Комісії УНС.

ПОДІЇ

ТАБОРИ УЗХ

Лігайтон, Па. — Тут на оселі ім. О. Ольжича Головна управа Українського Золотого Хреста влаштовує три-тижневі виховно-відпочинкові табори УЗХ '97 для дітей і молоді віком 7—14 років, які починаються у неділю 6-го липня. Тижнева оплата 120 дол., а одноразова реєстраційна оплата 25 дол. Зголошуватись можна телефонуючи до Володимири Кавки на ч. 1(610) 623-2309 або до Уляни Процюк ч. 1 (215) 235-3709. Всі діти мусять перейти лікарську перевірку перед приїздом на табір. Листи в справі табору можна слати на адресу: Wolodymyra Kawka, 2415 Devon Lane, Drexel Hill, Па. 19026-1001.

ЗМІНА АДРЕСИ

В справі зміни адреси непотрібно телефонувати, а тільки прислати нову адресу до:

Адміністрації „Свободи"
30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302

❑ „Свобода"
❑ „The Ukrainian Weekly"

Моя СТАРА АДРЕСА була:

Число Відділу (якщо член УНС) ....
Ім'я і прізвище ....
Адреса ....
....

Моя НОВА АДРЕСА така:

Ім'я і прізвище ....
Адреса ....
....

На зміну адреси проситься
ОБОВ'ЯЗКОВО ДОЛУЧИТИ $1.00
ПЕРЕВЕДЕННЯ ЗМІНИ АДРЕСИ ТРИВАЄ 1-2 ТИЖНІ

